

Pobyt

Osoby a obsadenie:

Víla jedna: "nebuďte drzá"

Víla dva: "idem domov"

Víla tri: "starúšikovia hovorili"

a ja: CRP 60

Možno patríte medzi tých šťastlivcov, čo takéto zariadenie v živote nenavštívili, ale takí, už asi nie sú. Možno ste tí, ktorí v ňom pracujú, možno tí, čo sa v ňom len pre niečo zastavili. Nech už ste s ním prišli, neprišli do styku ja som v ňom zažila toto.

Prišla som tam s Ľubicou, mojou obetavou Ľubkou, ktorá mi celý pobyt zariadila. Pracuje tam a tak sa vyzná v chodbách a poschodiach, ktorými ma viedla.

Odprevadila ma a otvorila dvere mojej izby. Cítila som sa pod psa. Čo najskôr som chcela vliezť do postele, no už vo dverách mi bolo jasné, že jednolôžkový apartán to nie je.

Zapichlo sa do mňa šestero očí. Štyri od stola, na krok od dverí a dvoje z postele. A jejej! Pre objektivitu musím opísať môj výzor v danej chvíli.

Tenké, oranžové nohavice tepláky, vytáhané tričko s nápisom Michigan a na tvári rúška. Vyzerala som ako disciplinovaný Japonský turista. Ľubka mi zanesla kufor do skrinky a odišla pracovať.

Ja som sa po pozdrave ešte raz opýtala: "toto je moja posteľ?"

Otázka bola len chabím pokusom o kontakt, pretože Ľuba mi posteľ ukázala a Ona sa nemýli.

Odpoveď: "ehe" ma veľmi pozitívne nenaladila. Pomyslela som si, že aspoň bude kľud a ja si ľahnem.

Ale v tom prišla prvá otázka od stola: "Ste chorá?" Trošku škrekl'avý, prísny hlas nepredpovedal zhovievavosť. Odpovedala som po pravde, že áno, ale prepuklo to vo vlaku, keď som sem išla...

Škrekot: "no jasne a teraz aj ja budem chorá! To ste si ako dovolili, že nás sem prídete nakaziť?" A druhý pár očí od stola sa pridal tiež: "hej, aj mne stačí málo a ja hneď ochorím."

No do riti! Pomyslela som si. To bude ubytko, kristepane!

Hneď som sa snažila spolubývajúce uistiť, že som už krytá antibiotikami a mám aj rúšku a budem sa snažiť...

Keď sa opäť ozval fistulový hlas: "A to odkiaľ ste?"

Konečne si sadnúc na posteľ hovorím skoro previnilo: "od Prešova."

"No jasne! Z východu! To mi chcete nahovoriť, že vy tam nemocnice nemáte?"

"Nie, nie, len som bola naplánovaná na hospitalizáciu a nepredpokladala som, že..."

Vtedy sa tá druhá dáma od stola zodvihla, pousmiala sa na mňa a povedala: "Ale veď jasne, chorobu nevieme predpovedať..."

Hlas pri stole, ale stále nebol spokojný: "A skúšali ste to aj tam alebo rovno upaľujete do Bratislavy. Určite si nevážite prácu a odbornosť lekárov na východe!"

Tak toto už bolo na mňa priveľa. Uvedomujem si, že mám naozaj nízky prach rozpalu, ale radšej vybuchnem hneď, ako nezmyselnú škriepku udržiavať do nekonečna.

S plným nosom a chrapľavým hlasom kontrujem: "A vy ste čo nevyhľadali tých skvelých odborníkov z východu a nezverili sa im, ale ste tu?"

"Čo vás je do toho?"

"Asi tak, ako aj vás do toho, prečo som tu ja! A len pred pár dňami mojej netery skoro umrela päť ročná dcérka na sepsu v Prešovskej nemocnici, až ju na poslednú chvíľu previezli na Aro do Košíc..." neviem prečo som to vôbec hovorila, ale asi som mala potrebu obhajovať sa. V

duchu som si hned' vynadala, no bolo už neskoro.

"No vidíte v Košiciach. Ja viem, že sú tam vynikajúci odborníci. Ja som tam 17 rokov žila. Ja východ poznám." Spokojná vyrývačka zacítila prevahu.

"Veď aj ja východ poznám a na rozdiel od vás, tam stále žijem. A poznám tam aj výborných lekárov...", skočila mi do reči: "No vidíte a napriek tomu ste teraz tu, aby ste nás nakazili" a vstala od stola.

Keď bola chrbtom k nám všetkým, lebo jej lôžko bolo pri okne nakonci miestnosti, osoba bojaca sa nákazy tiež, mávla smerom k nej rukou a pani, ktorá sa doteraz neozvala, zavrtila hlavou a zvrátila obočie, na znak znechutenia.

Musím povedať, že mi trochu odľahlo, keď sa ukázalo, že to nie je zohraný tím, proti ktorému som prišla kopat' ja.

Okamžite som písala dcére. Opísala som jej moje nepríjemné privítanie a jej odpoveď spojená s otázkou: "A čo teraz robí víla, ktorú máš na izbe? Daj update!" mi všetko predstavila v inom svetle.

Áno, áno veď ja som sa ocitla na izbe so zakliatymi vílami, ktoré mám spoznať.

Začnem Škrekom. Babizňa meter šesťdesiat s výrazom ako hračka znezafixovanými očami, ktoré si škúlia ako sa im zachce za veľkými okuliarmi typu sova s popolníkmi. O postave a chôdzi asi toľko, že ruská bábika z dvoch guľičiek, čo sa sama kyvká pri popchnutí z miesta na miesto a hrkoce, bola zostrojená podľa nej.

Pre jej láskavosť a citlivosť, ako ste už postrehli, ju budem odteraz volať Víla Milosrdenstva. Ruženka je pani, ktorá sa zatiaľ z postele nepohla a okrem otvorených očí a nesúhlasného zavrtenia hlavou, neprejavila žiadne iné známky života. Je pekná, dbajúca o seba, čo som usúdila podľa dobrej farby a strihu vlasov. Na stolíku mala položenú naozaj kvalitnú, koženú tašku. Myslela som si, že toto je stelesnená Víla Vkusu, ale už po pár hodinách mi bolo jasné, že to je Víla Zmätenosti.

Posledná je pani, s veľmi dobrým účesom na krátko. Úplný chlapec s ofinkou, do ktorej si niekoľkokrát počas dňa zájde, aby si ju automatickými pohybmi prstov zrovnala do čela. Mala naozaj prekrásnu, prirodzenú, bielu farbu vlasou a v čiernom tričku Harley Davidson som ju typovala na Vílu Metalistku. Nakoniec sa z nej vykl'ula Víla Zhovorčivosti.

Keď som už mala spolubývajúce zatypované a konečne som ležala, Víla Milosrdenstva sa ozvala: "Tak sme tu všetky vdovy."

Prevrátila som oči a s ľahkým "c"-knutím som lakonicky skonštatovala: "to asi preto sme spolu."

V izbe bolo tichúčko, skoro som zadriemala, keď sa opäť ozval hlas "najpríjemnejšej" z víl. "Prepáčte," už tá slušnosť nepredpovedala nič dobré, intuitívne som tušila, že sa opýta niečo mňa.

"Načo umrela vaša dcérka?"

Ešte, že sme všetky ležali z hlavami otočenými k stropu a moje miknutie nikto nevidel. Mne dcéra naozaj umrela, ale odkiaľ to môže vedieť ona?! Druhá otázka ma uspokojila a bola som naozaj rada, že som hned' nereagovala: "Na sepsu, ste hovorili? Aj mne umrela priateľka na sepsu, ale ona to zatajovala, tak sa chcem opýtať ako..."

Podráždene a so zvýšeným hlasom som jej odvrkla. "To nebola dcéra. A neumrela!"

Bola som si istá, že kamarátky nebudeme.

Vojnová sekera začala lietať nízko vo vzduchu.

V tomto obávanom kráľovstve som s vílami strávila jeden deň. Ja som ostávala, oni odchádzali.

Víla Zmätenosti mi stihla povedať, že nebyť príchodu Víly Zhovorčivosti, určite by ušla lebo ju Víla Milosrdenstva dohnala do takého stavu, že sa začala triasť na celom tele.

Víla Zhovorčivosti mi celú situáciu podrobne opísala.

V pondelok bola umiestnená do "apartmánu s obsluhou a dvoma spolubývajúcimi."

Keď prišla ku dverám ubikácie počula hlasnejšiu vravu, ale pomyslela si, je to geriatricky doliečovák, tak možno sú chuderky starenky nahluchlé. Zaklopala, otvorila dvere a dve ženy s vypleštenými očami, sediace na posteliach, k nej obrátili hlavu. Nikto neodzdrazil, len ich pohľady sa na ňu nalepili, akoby neverili, že má odvahu vojsť dovnútra.

Keď si ale sadla na posteľ a bez slova začala ukladať veci do stolíka, zas sa spustil škrekl'avý krik.

"Si myslíte, že si tu môžete robiť čo chcete? Liečia vás na srdce a chrbticu. Nič nejete, ledva pohár vody vypijete, ale fajčiť by ste chodili! Sa nehanbíte, že sa o vás lekári a sestri starajú a vy neposlúchate? Infúzie beriete, ale porušujete poriadok! Ja by som vám nič nedala, keď ste taká nedisciplinovaná!"

"Pre-pre-prestante! Čo-čo si to do-do-dovoľujete? Ja chcem ísť preč! Ja-ja tu neostanem! To-to-to-to..."

"Hej preč, jasne, ale ja to pôjdem povedať doktorovi, lebo ako vidím sestričky s tým nič nerobia."

"Do frasa, prestaňte sa tu láskavo rozkrikovať! Čo ste sa zbláznili takto vyvreskovať v nemocnici?" naozaj rozhorčene sa ozvalo Metalistka. "Veď to je až hanba toto počuť."

"To to to ona do mňa stále rýpe a čo čo čokoľvek urobím..." zvláštne sa zajakávajúc chcela obvinená čosi vysvetliť, keď protivníčka zas vyštartovala: "Nič neje, ale ako náhle vyťahnem päty z izby, beží na balkón fajčiť."

"Ja ja ja si chcem len dvakrát potiahnuť a..." so slzami na krajíčku chcela vysvetliť Zmätená víla, keď nemilosrdná povedala: "Doktorovi to poviem, lebo sestri s tým nič nerobia!"

Zhovorčivá sa s pohrdaním opýtala: "Sestrám ste už žalovali?"

"Áno, samozrejme!" hrdo vyhlásila pani dokonalá. "Aj doktorovi to poviem, nech sa hanbí. Poriadok sa musí dodržiavať! Bola som stredoškolská profesorka, ja viem, ako treba zakročiť."

"No do frasa, ale už dost!" zvýšila hlas Harlejačka. Čo nevidíte ako sa trasia? Prestaňte!" Celý tento výstup mi najkompetentnejšia z víl farbisto opísala, pretože sa jej zdalo, že Víla Milosrdenstva si brúsi zuby aj na mňa a to nemohla dopustiť.

Meno Víla Milosrdenstva som jej dala preto, aby som zabránila negatívnym spomienkam. Vždy keď s nami oná osoba nebola, Víla Zhovorčivosti mi opisovala jej správanie a čo komu, ako, kedy a kde povedala.

Víla Zmätenosti opakovala iba dve vety: Idem domov, a Keby nebola prišla, ja újdem. S mojimi spriaznenými vílami sme si čo to povedali aj o našom súkromí. Ony vedeli, že som Šarišanka, ale pre Milosrdnú som ostala Bratislavčanka, čo býva na východe. Aj tak nepočúvala čo jej iní hovoria a tvári sa, že všetko vie a nemýli sa, tak som ju s radosťou nechala v omyle.

Spontánne sme ju z komunikácie vylúčili.

Vlastne som s nimi zažila len jeden deň a jednu noc, ale ako vidíte, viac by sa už ani zažiť nemuselo, ALE...

Televízor sme nezapínali. Čítali sme si, občas niečo nezáväzné prehodili.

Dobré víly sa chodili prejsť do parku. Myslím, že Víla Zhovorčivosti, brala svoju kámošku na prechádzku, aby si mohla v kl'ude zapáliť. Bolo to naozaj tak a ja som toto gesto veľmi kvitovala.

Večer keď nám dotiekla posledná infúzia, všetkým som zapriala dobrú noc a ešte raz pripomenula, že zajtra idú domov.

Zmätenosť na mňa vyvalila oči a opýtala sa, akokeby to počula prvýkrát: "Zajtra ideme domov?"

Skôr ako som niečo odpovedala, bolo počuť hlas: "My ideme. Vy nie!"

Iste viete, kto to bol.

Okamžite som reagovala: "Jasné! Zajtra idete domov, ale ja tu ostávam" a nenávistne som

fl'ochla pohľadom na babizňu.

S nesmiernou úľavou Ruženka hmkla: "ahá."

Víla Milosrdenstva mi fakt začínala liezť na nervy. Nevedela som odhadnúť koľko má rokov a ani ma to nezaujímalo, ale o mojich spriaznených vílach som to vedela.

Zhovorčivosť má sedemdesiat, ale vôbec by som sa nečudovala, keby si po prepustení zo špitála obliekla koženú bundu a nohavice, nasadila prilbu a spolu s motorkárskym gangom, vo veľkom štýle pri rumádzganí motorov zvířila prach cesty pred nemocnicou.

Ona v sebe naozaj mala tú energiu. V jej podaní nebolo nič smiešne typu - chcela stará, mladou byť. Pri všetkých zdravotných problémoch mala v sebe energiu mladého rebela.

Moja krásne starnúca Zmätenosť mala 74. Keby ste ju videli, neviem, či by ste jej odhadovali 65. Bola krehká, nežná, mali ste chuť ju objasť a chrániť. Vedela som si ju predstaviť ako po prepustení z nemocnice odchádza vo veľkom klobúku per pazucha s bodygurdom, ktorý ju s úctou a láskou usádza do limuzíny.

No a túto moju fantáziu vám vykresľujem len preto, aby ste si vedeli predstaviť ženy s ktorými som strávila iba jeden deň. Pri pohľade na nich sa mi zdalo neuveriteľné, že je medzi nami viac ako dvadsaťročný rozdiel.

Vykali sme si a bolo to normálne.

Keď sa Zhovorčivosť vyjadrovala o starúšikoch, starčekoch a starenkách, (slovu babka, či babička sa vyhýbala, lebo to bol post a nie označenie veku, veď hrdá babička bola aj ona, samozrejme), nedalo mi, aby som sa neopýtala, kto sú to starúšikovia podľa nej.

Ako vo všetkom aj v tom mala absolútne jasno. "Šak takí okolo osemdesiatky," povedala trochu prekvapená mojou otázkou.

"Jasné, to je logické," povedala som. V duchu som sa pousmiala nad predstavou ako sa s ňou o desať rokov niekde stretnem a ona mi bude zase rozprávať príbehy o starúšikoch...

Je večer. Ležíme na izbe a ja nahováram víly na pastovanie kľučiek.

"Viete, ako posledná noc v tábore..." a sama sa pousmejem nad hlúposťou, ktorá mi napadla. Tichúčko Vílu Zmätenosti uisťujem o zajtrajšom odchode, keď sa ozve Víla Milosrdenstva:

"Vy ste psychologička?"

"No..."

"Viete počúvam ako celý čas rozoberáte veci..."

"Dá sa to aj tak povedať, robím konzultácie, ale nie ako platený psychológ...", sama sa počúvam čo to trepem.

Stáva sa mi, že musím dať zapravdu vete - uši sa čudujú, čo ústa hovoria.

Aj teraz je tá situácia. Neviem ako to príde a prečo zo mňa vyletí taká volovina.

Víla Milosrdenstva je opäť spokojná so svojim odhadom a dodáva: "potom prídem aj ja za vami. Potrebovala by som..."

Pre boha, hovorím si v duchu, len to nie! A zase sa počujem hovoriť niečo, čomu sama neverím.

"Viete, ja robím konzultácie mojim priateľom. Sú to väčšinou umelci, spisovatelia..."

Pre boha! Čo to trepeš, šibe ti? Zbláznila si sa? - počujem ako na mňa kričí môj vnútorný hlas. Hanbím sa sama pred sebou a snažím sa na vyrieknutý nezmysel čo najskôr zabudnúť, ale moja spolubývajúca nie.

"No, veď môj manžel bol spisovateľ, tak by som aj ja mohla..."

"Nie som si istá, či by som vám vedela pomôcť..."

Začali ma obchádzať mrákoty pri pomyslení, že by som s ňou mala tráviť čas.

"A umelci si radi vypijú, že? Potom majú problémy... A aj vy stále spomínate infúziu ako slivovicu 52-ku. Asi vám chýba, čo?"

"No hej, 52-ku mám rada."

"Na východe sa dosť pije. Som tam žila, ja to viem."

"Pije sa tak ako aj inde, ale pravdou je, že sa tam pije viac tvrdého."

"Po vojne sa robil prieskum, v ktorom vyšlo, že na Slovensku sa výška mužov zvyšuje smerom na západ. Najvyšší muži sú v Bratislave."

Nepochopila som, prečo nám toto rozpráva, ale hlavne som s tým nemohla súhlasiť.

"Neexistuje, to čo je za somarina?"

"Nebud'te drzá, to ako sa so mnou rozprávate?"

"Prosím? Vy hovoríte, že som drzá, lebo nesúhlasím so sprostosťou, že na Slovensku sú chlapi v Bratislave vyšší ako inde?"

"Áno, drzá ste! Ja som to čítala a vtedy to bolo tak! Robil sa výskum."

"Ale veď to je volovina, aby po vojne boli najvyšší chlapi na západnom Slovensku a stačili dve generácie a toľ, najvyšší sa začnú rodiť na východe."

"Vy si vôbec nevážite môj názor, to si vyprosím! Ja som bývalá stredoškolská profesorka!"

"Dobre, dobre, že ste, ale hovoríte, že ste to čítali a ak všetko čo si prečítate sa stane aj vašim názorom..."

"Prestaňte! Bud'te ticho!"

"Prečo by som mala byť ticho! Poznám nemálo východniarov s výškou tesne pod dva metre a aj z demografického hľadiska sa výška smerom na juh znižuje," tresla som, lebo som jej už naozaj mala dosť.

"A váš manžel bol vysoký?"

Do riti, čo ju zaujíma môj manžel! "Nebol nízky, ani vysoký a pri tom bol Bratislavčan. Ale môj frajer na gymnáziu mal dva metre a bol z Košíc. Liezol po skalách a do dnes lieta vrtulníkom so záchrannou službou. Je lekár."

"Ako sa volá?"

"Števo Tvárnický, poznáte ho?" Jej otázka ma zaskočila a odpoveď ešte viac.

"Áno, samozrejme, veď vám hovorím, že som učila na gymnáziu v Košiciach."

"A to si pamätáte akurát jeho?"

"Samozrejme, ja mám veľmi dobrú pamäť!"

"Tak ako vyzeral, kde v Košiciach býval, koľko mal súrodencov?"

"Čo ma vyšetrujete! Čo si to dovoľujete! Som bývalá stredoškolská profesorka! Mám dobrú pamäť, ale môžem si pamätať všetkých dvestotisíc obyvateľov Košíc!"

"Veď práveže nie. Preto pochybujem, že akurát na Števa Tvárnického si okamžite spomeniete."

"S vami sa ja baviť nebudem. Bud'te ticho!"

Nič viac som už na jej adresu nepovedala. Moje víly sa na škriepke očividne zabávali.

Po tomto extempóre sme sa začali rozprávať o plánoch na ďalšie dni. Vílu Milosrdenstva sme ostentatívne vynechali.

Už o pár minút sa ozvala s namosúrenou výčitkou: "Vy sa so mnou ne bavíte?" a otočila sa na Vílu Zhovorčivosti.

"Nie, prečo?" opýtala sa aj ona.

"Šak počujem, že sa rozprávate, ale ja vás nezaujímam. Som pre vás stará."

"A koľko máte rokov?" opýtala som sa teraz naozaj so zvedavosťou.

Otočila sa a s hrdosťou povedala: "Sedemdesiatdeväť, ale vy nemáte žiadnu úctu k šedinám!"

"Tak pozor! Moja mama má 84 a verte, že si ju vážim a ctím!"

"Ps", evidentne nechcela počuť takú odpoveď a pokračovala: "Pre vás všetky som už stará, neoplatí sa so mnou baviť..."

Dudrala, bublala, ale už sme si ju naozaj nevšímali.

Ráno nám ešte stiekli infúzie, ktoré Víla Zhovorčivosti nazvala, na moju počesť, "Slivovica Kapurkova 52 percentná" a s mojimi dvoma vílami sme sa dohodli, že si kvapkanie infúzií prispôsobíme tak, aby nám dotiekli naraz a pri tejto príležitosti si potykáme.

Bolo to vtipno-krásne a na rozlúčku som od nich dostala aj darčeky.

Harlejačka, Víla Zhovorčivosti mi podarovala kávenku a rolku toaletného papiera. Ruženka,

Víla Zmätenosti rolku toaletného papiera a niekoľko trendy časopisov.

Víla Milosrdenstva ma obdarovala pozdravom: "Dovidenia", ale som si istá, že to nemysela vážne, tak som jej pro forma: "Dovidenia", povedala aj ja.

Keď za sebou zavreli dvere, konečne som sa schuti rozkašľala a kašľala a fúkala nos, a kašľala a fúkala nos, fúkala nos a kašľala, pričom som rozmýšľala nad tým, čím ma tie víly zaujali. Museli byť všetky tri spolu, aby som pochopila, čo je dôležité. Lahla som si.

Moje dve víly boli úžasné, pretože boli. Chápete? Boli tu a teraz. Také, aké sú v tejto chvíli. Neodvolávali sa na to čím boli. Nežili z toho, čo zažili, ani z toho koľko rokov prežili, ale žijú teraz. Áno, momentálne so svojou bolesťou, ale tá prejde. Aj ona patrí k životu. Chápete? Oni žijú, oni sú!

A zrazu som videla Vílu Zmätenosti ako si vo veľkom klobúku sadá do limuzíny. Bodyguard prebehne k dverám šoféra a zabuchne ich. Z prvej harlejkky pred limuzínou sa otočí usmievavá Víla Zhovorčivosti, nasadí si prilbu a zodvihne ruku. Ozve sa nádherný, hlboký zvuk silných motorov. Kolóna sa pohne...

"Čaute, ahojte, pa-pá! Jasne, telefónne čísla mám, nabudúce idem s vami!"

Chrrr-chr, chrrr-chr...